

Bijlage 1 – Chronologisch overzicht ontwikkelingen crematorium

1982

Het eerste rapport dateert uit mei 1982 toen er reeds een beperkt onderzoek plaatsvond door de afdeling Bouwkunde naar de stichtingsmogelijkheden van een crematorium. De hoge kosten, ad. f 3,1 miljoen, die toen geraamd werden vormden voor de gemeente een niet te nemen obstakel.

1885-1989

Later in de jaren 1985 -1989 speelde opnieuw de discussie of het gewenst en mogelijk was om een crematorium te (laten) bouwen in Hilversum. Het was Crematorium Vereniging Nederland (CVN*) dat in 1985 samen met de gemeente het initiatief nam en een onderzoek heeft uitgevoerd naar de mogelijkheid voor een crematorium/uitvaartcentrum in Hilversum.

CVN is bereid dit centrum in Hilversum te vestigen en tevens bereid om alle investeringen alsmede de exploitatie voor haar rekening te nemen. In eerste instantie werd hierbij nog uitgegaan van sloop van de aula, bijgebouwen en de dienstwoning. Later is dit teruggedraaid omdat de door Dudok ontworpen monumentale aula en zuilengalerij als grote meerwaarde werden beschouwd.

In de latere schetsplannen van architect Ir. P.Loerakker zijn deze elementen dan ook gehandhaafd.

De slechte bouwkundige staat van de aula's en de overige gebouwen maar ook het ontoereikende voorzieningenniveau van de gemeentelijke begraafplaatsen waren voor de gemeente aanleiding om dit onderzoek uit te voeren. Daarnaast was het ook gewenst dat er vanuit de gemeente in het kader van de bezuinigingsnota 'Plussen en Minnen' een onderzoek naar de exploitatie van de begraafplaatsen werd ingesteld waarbij de kostendekkendheid van de begraafplaatsen een centrale rol speelde. Dit vertraagde weer het onderzoek naar de mogelijkheden voor een crematorium.

Al in het begin van het onderzoek door Crematorium Nederland BV bleek dat bij uitblijven van positieve besluitvorming rond de bouw van een nieuw crematorium dit in toenemende mate problemen zou gaan opleveren. Dit omdat ongeveer de helft van de inkomsten wordt bepaald door inkomsten bij de uitvaart-verzorging en de keuze voor cremieren als toegevoegde activiteit als een essentieel onderdeel werd gezien van een totaalexploitatieonderzoek. Verwacht werd dat bij het niet realiseren van een technische crematievoorziening de exploitatie van de begraafplaatsen steeds verder onder druk zal komen te staan.

1989.

In 1989 is er een tussenrapportage opgesteld en medio dat jaar heeft de afdeling Groenvoorzieningen een voorstel gedaan aan de portefeuillehouder Milieu om in principe in te stemmen met het voornemen voor de realisatie van een crematorium. Dit voorstel over het onderzoek naar de vestiging van een crematorium is in augustus 1989 aangepast door de werkgroep crematoriumbouw.

In de vergadering van 16 augustus 1989 heeft de gemeenteraad in principe besloten in te stemmen met het voornemen tot het vestigen van een geïntegreerd crematorium- en uitvaartcentrum op de Zuiderhof en het college gemachtigd een nader onderzoek in te stellen cq. een schetsontwerp te laten opstellen.

Op 13 september 1989 is er o.a. een bezwaar ontvangen van de heer H.H.M. Strik namens de Vereniging Kolhornseweg e.o. Hierin werd betoogd dat de crematie-activiteiten een negatieve uitstraling zouden hebben op de belevingswaarde van omwonenden.

In deze brief werden o.a. de volgende aspecten genoemd:

Milieu-onvriendelijk i.v.m. de verwachte rook, stank, schadelijke stoffen en de onbekende gevolgen van strooivelden, belang van een dergelijke voorziening zou meer dan alleen het belang van Hilversum dienen,

vervielfoudiging van het aantal lijkbezorgingen, ca. 990 crematies en 200 begrafenissen per jaar, de verwachting dat er 37.500 verkeersbewegingen met de daarbij behorende overlast plaats gaan vinden, de verwachting dat het aantal crematies niet meer zal toenemen en er geen noodzaak is om het aantal crematoria uit te breiden, uit de toelichting van de vertegenwoordiger van de crematoriumvereniging tijdens de behandeling van de nota op 13 juni 1989 zou blijken dat de exploitatie financieel-technisch gezien niet rendabel zou zijn, aantasting van de architectuur-historische waarde van het bestaande Dudok gebouwencomplex op de Zuiderhof.

1991-1993.

Op 24 maart 1991 heeft het college opnieuw verzocht een tussenrapportage op te stellen i.v.m. het gewenste onderzoek naar een aantal varianten t.o.v. het destijds opgestelde advies. Bijvoorbeeld de bestaande aula opnemen in een nieuw geïntegreerd crematorium/uitvaartcentrum, slopen van de aula en nieuwbouw plegen, slopen aula en geen nieuwbouw, bouwen nieuwe aula zonder crematorium.

Verder bleef het uitgangspunt het streven naar kostendekkendheid van het totale begraafplaatsbeheer.

Dit rapport is eind januari 1993 gereed en wordt in het college van 9 februari 1993 besproken, aangehouden en doorgeschoven naar de commissies van maart/raad april 1993 met het verzoek de rapportage aan te passen met de beheersvorm (eigen beheer of derden) en de financiële consequenties voor de continuïteit van de huidige drie begraafplaatsen als afgezien wordt van een crematorium.

Op 6 maart 1993 verschijnt er een artikel in de Gooi & Eemlander over het verzet van de bewoners tegen de plannen van de gemeente om een crematorium te bouwen op de Zuiderhof. Argumenten als overlast van gassen en verkeer en de dagelijkse confrontatie van hun kinderen met de dood. Het is onwenselijk dat een crematorium zo dicht bij een woonwijk wordt gerealiseerd.

Medio maart 1993 worden zowel de bewonersvereniging Kolhornseweg e.o. als het college, de commissie, fractievoorzitters en de leden van de werkgroep Zuiderhof uitgenodigd voor een excursiebezoek aan het crematorium in Dordrecht. De bewonersvereniging maakt hiervan geen gebruik omdat zij van mening zijn dat de situaties niet vergelijkbaar zijn en hun hoofdbezwaar afgezien van het profijt-effect voor de gemeente, zich richt tegen de plannen voor de Zuiderhof. Het aspect 'wonen in de omgeving van' is niet in het excursieprogramma vermeld.

De gemeenteraad besluit op 12 mei 1993 na rijp beraad (burger insprekers, amendementen), om niet met het voorstel van het college akkoord te gaan en dus ook niet over te gaan tot de bouw van een crematorium. Het voorstel van B&W is daarmee verworpen.

1995-1996.

Nadien heeft de gemeente in 1995 en 1996 (Dudokjaar) i.h.k.v. de artikel 12 - status de aula's van de begraafplaatsen ingrijpend opgeknapt. Vervolgens zijn met de uitvoering van de renovatieprogramma's 2, 3 en 4 (deze laatste fase loopt nog) de begraafplaatsen aanzienlijk verbeterd door optimalisering en uitbreiding van de dienstverlening en een kwaliteitsverbetering van gebouwen en terreinen.

Wat blijft is de wens van een kleinschalige crematievoorziening en daarmee een verbetering van de exploitatie en vergroting van de aantrekkelijkheid van de gemeentelijke begraafplaatsen.